

1. Aşağıdaki seçeneklerin hangisi bir gazelin matla beyti olabilir?

- A) Saltanat dedikleri ancak cihan kavgasıdır
Olmaya baht ü sa'âdet dünyada vahdet gibi
- B) Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi
- C) Tinet-i pâkini rûşen kılmış ehl-i âleme
İktida kılmış tarik-i Ahmed-i Muhtâre su
- D) Su yalın ol kûydan toprağ olma dutsam gerek
Çün rakibümdür daki ol kûya koyman yare su
- E) Vehm ile söyler dil-i mecruh peykânun sözün
İhtiyat iken içer her kimde olsa yâre su

2. Aşağıdakilerden hangisi kasidenin bölümlerinden biri değildir?

- A) Methiye
- B) Girizgah
- C) Makta
- D) Dua
- E) Fahriye

3. Aşağıdaki özelliklerden hangisi tuyuğ ve rubainin ortak özelliği değildir?

- A) Kafiye şemaları aynıdır.
- B) Aynı konular işlenmiştir.
- C) Divan edebiyatı nazım şekilleridir.
- D) Türklerin divan şiirine kazandırdığı nazım biçimleridir.
- E) Aruz ölçüsüyle yazılan nazım şekilleridir.

4. Kasidelerde şairin kendini övdüğü bölüme ne ad verilir?

- A) Teşbih
- B) Girizgah
- C) Methiye
- D) Fahriye
- E) Dua

5. Aruzun yalnız fâilâtün fâilâtün fâilün kalıbıyla yazılan dört dizelik bir nazım şeklidir. aaxa uyak düzeniyle

yazılır. Halk edebiyatındaki mani biçiminin karşılığı sayılabilecek biçim, yalnız Türk edebiyatında görülür. Edebiyatımızda daha çok Azeri ve Çağatay edebiyatlarında rastlanan şeklin Kadı Burhaneddin, Nesimi ve Ali Şir Nevai en tanınmış yazarlarıdır. Edebiyatımızda 16. yy'dan sonra önemini yitirmiştir.

Burada özelliklerinden ayrıntılı bir şekilde bahsedilen Divan edebiyatı nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rubai   B) Şarkı   C) Tuyuğ
D) Mani   E) Gazel

- 6. I.** Din ve devlet büyüklerini övmek amacıyla yazılan uzun şiirlerdir.
II. En ünlü temsilcisi Lale Devri şairi Nedim'dir.
III. Uyak düzeni kendine mahsustur, başka hiçbir nazım şeklinde görülmez.
IV. En fazla 99 beyitten oluşur.
V. Arap edebiyatında ilk dönemlerden beri bulunan bir nazım biçimidir.

Yukarıda verilen bilgilerden hangileri kasideyle ilgili değildir?

- A) I. ve II.   B) II. ve III.   C) I. ve IV.
D) III. ve V.   E) IV. ve V.

7. Aşağıda gazel ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Gazelin en güzel beyitine beytü'l gazel denir.
B) İlk beyite makta son beyite matla denir.
C) Konu bütünlüğü taşıyan gazeller yek ahenktir.
D) Söyleyiş yönünden her beyiti şah beyit gibi güçlü olan gazeller yek avazdır.
E) 5 ile 15 beyit arasında uzunlukları vardır.

8. Kaside nazım şekliyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Şairin kendini ve sanatını övdüğü bölüme fahriye denir.
B) Beyit sayısı 5-15 arasında değişir.
C) En güzel beyitler beytü'l kasidelerdir.

- C) En güzel beytine beytu'l kasid denir.
- D) Devlet ve din büyüklerini övmek için yazılır.
- E) Kafiyeleşmiş bakımından gazelle uygunluk gösterir.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kasidenin bölümleri ile ilgili bir bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) Nesib: Bahar mevsiminin ya da kış manzaralarının betimlendiği bölümdür.
- B) Girizgah: Nesib bölümünden asıl konuya geçiş ifade eden bir veya birkaç beyitlik nükteli, ince sözlerin söylendiği bölümdür.
- C) Fahriye: Şairin öveceği kimse için sözlerini söylediği, kasidenin asıl bölümüdür.
- D) Tegazzül: Kasideyle aynı ölçüde ve uyakta gazelin yer aldığı bölümdür.
- E) Dua: Şairin övdüğü kişinin başarılarının devamlı, ömrünün uzun olması için dualarını ve iyi dileklerini belirttiği bölümdür.

10. Aşağıdaki Divan edebiyatıyla ilgili kavramlardan hangisi yanlış açıklanmıştır?

- A) Tehzil: Ciddi bir esere gülmece (mizah) yoluyla nazire yazma.
- B) Azâde: Savaşta gösterilen yiğitlikleri anlatan eserler.
- C) Tegazzül: Kaside veya mesnevi içinde sıkıştırılan gazel.
- D) Velayetname: Ermiş kişilerin, evliyaların yaşamlarını anlatan eser.
- E) Şehrengiz: Bir şehrin güzelliklerinden söz eden manzum eserler.

11. Fuzûli rind-i şeydâdır hemîşe halka rüsvâdır

Sorun ki bu ne sevdâdır bu sevdâdan usanmaz mı

Bir gazelden alınan yukarıdaki beyitle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Altı çizili sözcükler beyitin ortasında uyaklandığı için "musammat gazel"den alınmıştır.
- B) Dizeler birbirlerinden farklı uyaklandığı için "matla beyit" olamaz.
- C) Şairin mahlası yer aldığı için gazelin "makta beyti"dir.
- D) Şekil ve söyleyiş olarak güçlü olduğu için "yek-

ahenk gazel"den alınmıştır.

- E) Konu bakımından Fuzuli'nin "âşıkâne gazel"lerinden bir beyittir.

12. Bir safâ bahşedelim gel şu dil-i nâşâda
Gidelim serv-i revânım yürü Sâdâbâd'â
İşte üç çifte kayık iskele âmâde
Gidelim serv-i revânım yürü Sâdâbâd'a

Bu dizeler biçim ve içerik özelliklerine göre aşağıdaki nazım biçimlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Kaside   B) Şarkı   C) Tuyuğ
D) Kıt'a   E) Türkü

13. Divan edebiyatında sanatçılar duygu ve düşüncelerini dile getirmek için ---- denilen kalıp sözlere başvurmuş, diğer sanatçıların şairlerine aynı ölçü ve uyakla ---- yazmış, Hz. Muhammed'i övüp ondan şefaahat dilemek için de --- yazmışlardır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) divan – tezkire –siyer
B) mazmun – nazire –naat
C) hamse –divan – kıssa
D) manzum –gazel –tarih
E) mazmun –lugaz – mevlit

www.supersoru.com

Cevaplar :

1)B, 2)C, 3)D, 4)D, 5)C, 6)B, 7)B, 8)B, 9)C, 10)B, 11)D, 12)B, 13)B,